

Струка (назив):	ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА		
Занимање (назив):	ПОЛИЦАЈАЦ-ТЕХНИЧАР ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ		
Предмет (назив):	БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА		
Опис (предмета):	СТРУЧНИ		
Модул (наслов):	ПОСТУПАЊЕ ПОЛИЦИЈЕ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ		
Датум: 2023. г.	Шифра:	Редни број:	4
Сврха			
<p>Образовна сврха четвртог модула јесте стицање основних знања о поступању полиције у случају саобраћајне незгоде у складу са Инструкцијом о вршењу увиђаја саобраћајних незгода. То подразумева да ће се у овом модулу обрадити наставни садржај који се тиче полицијског поступања од момента пријаве саобраћајне незгоде, дакле заступање обавјештења о саобраћајној незгоди, затим начин упућивања патроле на лице мјеста саобраћајне незгоде, мјере првог захвата доласком на лице мјеста укључујући и обезбјеђење лица мјеста саобраћајне незгоде, процедуру вршења увиђаја саобраћајне незгоде те документовање исте по наведеној Инструкцији, а уз примјену техничких начела о изради увиђајне документације. Наравно, прије тога свега ученици ће имати прилику да се упознају са појмом саобраћајне незгоде, врстама саобраћајних незгода и надлежношћу око вршења увиђаја. Такође, у овом модулу ће се обрадити и наставни садржај који се тиче дужности грађана у случајевима када се догоди саобраћајна незгода. Трећи модул из Безбједности саобраћаја није директно везан за прва два модула јер се може рећи да се ради о посебној области, али свакако да је на индиректан начин везан самим тим што квалитетно вршење увиђаја зависи од доброг познавања саобраћајних прописа, прије свега Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима, али и Инструкције о вршењу увиђаја саобраћајних незгода. Такође, у индиректој вези се ослања и на други модул који се тиче контроле и регулисања саобраћаја у различитим сегментима на примјер узевши у обзир да је дужност полицијског службеника да изврши алкотестирање актера саобраћајне незгоде, а то је област из другог модула или је потребно извршити интервентно регулисање саобраћаја, као мјеру обезбјеђења лица мјеста саобраћајне незгоде, што се опет ради у области другог модула. Саобраћајне незгоде су једна од штетних посљедица саобраћаја, а безбједност саобраћаја као научна дисциплина и као име овог предмета има задатак управо тај да одговори на питање како саобраћати уз што мање негативне ефекте. Сврха овог модула је и да ученицима изгради став о саобраћајним незгодама, њиховим посљедицама и да им да одговор на питање зашто приступамо вршњу увиђаја саобраћајне незгоде, а потом и како извршити увиђај. Конкретна сврха четвртог модула из Безбједности саобраћаја јесте да ученике оспособи за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заступање обавјештења о саобраћајној незгоди и сачињавање писмена; - упућивање патроле на лице мјеста саобраћајне незгоде; - обезбјеђење лица мјеста саобраћајне незгоде; - вршење увиђаја саобраћајне незгоде; - формирање увиђајне документације саобраћајне незгоде. 			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Усвојена знања из претходних модула наставног предмета Безбједност саобраћаја.			

Циљеви				
<p>Уважавајући разноликост и ширину материје Безбједности саобраћаја, као и велики број прописа који се свакодневно примјењују у овој области, те узимајући у обзир брзину промјене прописа и самог поступања у оперативном послу, као и фундаменталну потребу сваког човјека да буде и активни и пасивни субјекат безбједности саобраћаја, овај предмет није могуће приказати, нити је могуће да га ученици савладају у једном модулу. Стога ће се циљеви овог модула исцрпити кроз оспособљавање ученика да правилно заприме пријаву о саобраћајној незгоди, а да за вријеме самог запримања воде разговор са пријавитељем на начин који одговара полицијском службенику из разлога што је пријавитељ саобраћајне незгоде најчешће и њен учесник, па је лице под стресом, адреналином и слично. По запримању пријаве, ученици требају знати коју патролу да упуте на лице мјеста саобраћајне незгоде. По правилу то треба да буде најближа патрола мјесту догађаја, али одступања зависе од дневне оптерећености патрола, од индивидуалних способности полицијских службеника да одговоре том задатку и слично. Сљедећи циљ је да се ученици оспособе да обезбиједе лице мјеста саобраћајне незгоде, да из лица мјеста удаље случајне пролазнике и да сачувају предмете и трагове на лицу мјеста. Ово све говоримо о увиђајима саобраћајних незгода са материјалном штетом у којој нема повријеђених лица, а ученици ће стећи знања и о обезбјеђењу лица мјеста саобраћајне незгоде са повријеђеним лицима. Увиђај је комплексна истражна и криминалистичка радња, тако да у самом поступку вршења увиђаја ученици морају да синтезом свих знања које имају из поменутих предмета приступе и увиђај обаве методично и систематично у кратком временском року. Циљеви у овој области су да ученик научи да фотографише лице мјеста саобраћајне незгоде, уважавајући принципе фотографисања као метода фиксирања лица мјеста, затим да научи графички метод фиксирања лица мјеста, вербални метод и метод изузимања. Након извршеног увиђаја, ученик ће знати сачинити увиђајну документацију уважавајући начела свеобухватности, објективности и усаглашености. На тај начин би ученици имали могућност да стекну базично знање које је неопходно за поступање полиције у случају саобраћајне незгоде. Општи циљеви трећег модула Безбједности саобраћаја се огледају у томе да ученици, по окончању модула:</p> <ul style="list-style-type: none">- објасне шта је саобраћајна незгода;- знају запримити обавјештење о саобраћајној незгоди и упутити патролу на лице мјеста, а потом то задокументовати;- знају обезбиједити лице мјеста саобраћајне незгоде;- знају извршити увиђај саобраћајне незгоде и задокументовати све увиђајне радње;				
Теме				
<div><div>1. Саобраћајна незгода, запримање пријве, упућивање патроле и обезбјеђење лица мјеста</div><div>2. Увиђај</div><div>3. Сачињавање увиђајне документације</div></div>				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
Саобраћајна незгода, запримање пријаве, упућивање патроле и обезбјеђење лица мјеста	<ul style="list-style-type: none">- дефинише појам саобраћајне незгоде;- објасни врсте саобраћајних незгода;- објасни начин запримања пријаве о саобраћајној незгоди;- објасни начине регулисања саобраћаја на лицу мјеста	<ul style="list-style-type: none">- заприми пријаву о саобраћајној незгоди;- сачини потребна писмена о запримању пријаве о саобраћајној незгоди;- упутити патролу на лице мјеста ради провјере навода пријаве о саобраћајној	<ul style="list-style-type: none">- има изграђен став о саобраћајним незгодама као и о штетним посљедицама које остављају иза себе;- има изграђен став о опасностима које могу да задесу полицијског службеника за вријеме вршења увиђаја саобраћајне незгоде;- размишља о чињеници да	На почетку овог трећег модула би се било пожељно „вратити“ на први модул да би се ученици подсјетили поменутих прописа и основних појмовних одређења како би лакше прихватили појам саобраћајне незгоде. Посебно са ученицима обрадити начин сазнања за саобраћајну незгоду, пријаву и објаснити како се води тактика вођења разговора са пријавитељем. Користити примјере из праксе. Практичан рад је у виду запримања обавјештења о саобраћајној

	<p>саобраћајне незгоде;</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни начин постављања саобраћајне сигнализације у оквиру регулисања саобраћаја на лицу мјеста саобраћајне незгоде; - наведе дужности учесника у саобраћајној незгоди; - објасни поступак полицијског службеника на лицу мјеста саобраћајне незгоде. 	<p>незгоди;</p> <ul style="list-style-type: none"> - регулише саобраћај на лицу мјеста саобраћајне незгоде; - обезбједи трагове на лицу мјеста саобраћајне незгоде; - обави информативни разговор са лицима на лицу мјеста. 	<p>учесницима у саобраћајној незгоди треба да приступи на специфичан начин;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се својим личним примјером бори против настанка нових саобраћајних незгода. 	<p>незгоди и сачињавању писмена. У дијелу који се тиче обезбјеђења лица мјеста саобраћајне незгоде, може да се користи и студија случаја.</p>
Увиђај	<ul style="list-style-type: none"> - објасни шта је увиђај и зашто се предузима - објасни начин мјерења трагова на лицу мјеста саобраћајне незгоде; - објасни начин фотографисања; - наведе и објасни методе фиксирања лица мјеста; - објасни задатак вође увиђајне екипе и задатак пратиоца или пратилаца 	<ul style="list-style-type: none"> - изврши мјерење и фиксирање трагова на лицу мјеста саобраћајне незгоде; - изврши фотографисање лица мјеста саобраћајне незгоде; - изврши алкотестирање учесника саобраћајне незгоде; - изврши увиђај на лицу мјеста саобраћајне незгоде; 		<p>Провјерити знање ученика о увиђају и радњама које се предузимају на увиђају уопштено. Након тога увиђај као криминалистичку и процесну радњу, специјализовати у специфичности вршења увиђаја саобраћајних незгода. Од круцијалног значаја је практичан рад. Добре методе су анализа, синтеза и студије случајева. С обзиром на то да се ради о комплексној радњи, посебну пажњу обратити на то да се не изостави ни једна битна чињеница. У овом модулу се ученици први пут сусрећу са руковањем фотоапаратом, курвинометром, скицирањем лица мјеста и слично па је потребно да се професор додатно посвети и томе.</p>

Сачињавање увиђајне документације	- наведе и објасни елементе увиђајне документације из саобраћајне незгоде; - наброји и објасни начела у изради увиђајне документације; - наведе за сваки елемент увиђајне документације које су специфичности, које су предности, а које су мане.	- сачини и формира увиђајну документацију о саобраћајној незгоди.		Област која се природним током наставља на област вршење увиђаја саобраћајне незгоде. Послије увиђаја саобраћајне незгоде као траг остане једино оно што је задокументовано, а управо то је и циљ ове области. Задатак наставника је да ученике научи томе, како би схватили значај израде увиђајне документације, а само тако ће је моћи сачинити квалитетно. Такође, и у овој области, практичан рад је неизоставан дио. Акценат ставити на вјежбање и понављање.
Интеграција				
<p>Због примарног и прожимајућег садржаја које безбједност саобраћаја имају са другим овлашћењима полиције, те имајући у виду да је рад по безбједности саобраћаја један од стубова полицијске професије, разумљиво је што се и овај модул ослања на знања из других модула и предмета, али и што је нужен за наставак осталих модула из наставног предмета Безбједност саобраћаја, као и за реализацију других предмета и модула из других предмета:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основе права, - Прекршајно право, - Безбједносна култура и рад полиције у заједници – Полиција као сервис грађана, - Полицијска овлашћења, - Лишење слободе, - Организација и надлежност полиције, - Криминалистика, - Криминалистичка техника. <p>Стога је битно да се приликом планирања реализације овог модула оствари комуникација са професорима који предају наведене модуле/предмете, како би се сагледао успјех и добиле повратне или релевантне информације о савладаном садржају.</p>				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници које је одобрило Министарство унутрашњих послова Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл). 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика и полагању испита у средњој школи. Прије почетка изучавања модула ученик треба бити упознат са техникама и критеријумима оцјењивања.				

Струка (назив):	ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА		
Занимање (назив):	ПОЛИЦАЈАЦ-ТЕХНИЧАР ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ		
Предмет (назив):	БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА		
Опис (предмета):	СТРУЧНИ		
Модул (наслов):	ПРЕДУЗИМАЊЕ САНКЦИЈА ПРЕМА УЧЕСНИЦИМА У САОБРАЋАЈУ		
Датум: 2023. г.	Шифра:	Редни број:	5
Сврха			
<p>Образовна сврха петог модула јесте стицање основних знања о поступању полиције приликом санкционисања учесника у саобраћају у складу са позитивним приписима који ову област регулишу. То подразумјева да ће се у овом модулу обрадити наставни садржај који се тиче полицијског поступања приликом покретања прекршајног поступка против учиница прекршаја и услове који морају бити испуњени да би се прекршајни поступак покренуо на законит и правилан начин. Ученицима ће бити дата могућност да науче који су начини покретња прекршајног поступка против учиниоца прекршаја и у чему се ти начини разликују као и о одабиру на који начин покренути прекршајни поступак. Научиће више о самим прекршајима из области саобраћаја, о врстама прекршајних санкција у Републици Српској, као и о висинама новчаних казни, броју казних бодова, дужини изрицања заштитних мјера, а све у складу са важећим прописима, првенствено Законом о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини и Законом о прекршајима Републике Српске. Детаљно ће се упознати са посебним мјерама безбједности, а односи се на искључење возача из саобраћаја, искључење возила из саобраћаја и лишење слободе. Треба напоменути да је овај четврти модул «круна» свега онога што смо до сада радили, јер је полицијска репресивна сврха предузимање санкција против учиниоца прекршаја (у саобраћају), а три претходна модула су практично била увертира у коначну сврху контроле саобраћаја, са акцентом на пронолазак и откривање прекршаја, а то је да се окривљени за прекршај санкционише. Као примјер овоме можемо наавести везу између овог модула и првог модула који се тиче упознавања са прописима о безбједности саобраћаја на начин да је у овом модулу прописано санкционисање (претицање колоне возила) прекршајним налогом, али се у првом модулу ради појам (шта је то колона возила?), јер онај ко нема базично знање из првог модула, не може да правилно савлада пети модул. Конкретна сврха петог модула из Безбједности саобраћаја јесте да ученике оспособи за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правилно одређивање квалификације прекршаја и законито покретање прекршајног поступка; - правилну примјену посебних мјера безбједности према учесницима у саобраћају. 			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Усвојена знања из претходних модула наставног предмета Безбједност саобраћаја.			
Циљеви			
<p>Уважавајући разноликост и ширину материје Безбједности саобраћаја, као и велики број прописа који се свакодневно примјењују у овој области, те узимајући у обзир брзину промјене прописа и самог поступања у оперативном послу, као и фундаменталну потребу сваког човјека да буде и активни и пасивни субјекат безбједности саобраћаја, овај предмет није могуће приказати, нити је могуће да га ученици савладају у једном модулу. Стога ће се циљеви четвртог модула исцрпити кроз оспособљавање ученика да правилно препознају прекршај и да знају санкцију прописану за тај прекршај као и начин на који се прекршајни</p>			

поступак за тај прекршај покреће. С обзиром на то да је овај модул специфичан из разлога што се ради на директној примјени прописа о безбједности саобраћаја на грађане и то на начин да се исти санкционишу и да су грађани веома заинтересована страна да све буде изведено у складу са прописима, као и уважавајући чињеницу да су наше активности везане за овај модул подложне контроли и другим институцијама (првенствено се односи са правосудне установе), врло је битно на ученици науче правилно да примјењују прописе, односно да им је област покретња прекршајног поступка добро позната и објашњена. Услов за то је добро познавање Закона о прекршајима Републике Српске. Примјена посебних мјера безбједности према учесницима у саобраћају, такође задире у права и слободе грађана на изузетно специфичан начин, тако да је и ова област четвртог модула изузетно значајна за ученике.

Општи циљеви четвртог модула Безбједности саобраћаја се огледају у томе да ученици, по окончању модула:

- знају покренути прекршајни поступак;
- знају примјенити посебне мјере безбједности према учесницима у саобраћају.

Теме

1. Правна квалификација прекршаја и покретање прекршајног поступка
2. Примјена посебних мјера безбједности према учесницима у саобраћају

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
Правна квалификација прекршаја и покретање прекршајног поступка	- објасни начин одређивања правне квалификације прекршаја из области саобрћаја и начин утврђивања одговорности учиниоца; - објасни услове за издавање прекршајног налога и начин уручења прекршајног налога; - наведе санкције које се изричу за прекршаје у области саобраћаја; - објасни начин изрицања висине новчане казне, изрицња заштитних мјера и казних	- одреди правну квалификацију прекршаја из области саобраћаја и одговорност учиниоца; - изда прекршајни налог; - поднесе извјештај о почињеном прекршају.	- има позитиван став о примјени професионалних и етичких норми у полицијском поступању; - буде свјестан чињенице да примјеном санкција задире у права и слободе грађана, чак и она уставом загарантована.	Истаћи значај ове области и прије свега радити на личном ставу ученика, а потом и ослањање на прва три модула „Безбједности саобраћаја“, а потом и на друге предмете који имају сродну област. Наводити добре и лоше примјере из праксе. Први пут у овом модулу ће се појавити и суд као виша инстнца која може да одлучује о томе да ли смо у току нашег поступка законито поступали. Наводити најчешће грешке полицијских службеника. Инсистирати на сталном понављању знања из области прописа о безбједности саобраћаја. Провјерити знање ученика о увиђају и радњама које се предузимају на увиђају уопштено. Након тога увиђај као криминалистичку и процесну радњу, специјализовати у специфичности вршења увиђаја саобраћајних незгода. Од круцијалног значаја је практичан рад. Добре методе су анализа, синтеза и студије случајева. С обзиром на то да се ради о комплексној радњи, посебну пажњу обратити на то да се не изостави ни једна битна чињеница. У овом модулу се ученици први

	бодова; - наведе ситуације када је обавезно подношење извјештаја о прекршају.			пут сусрећу са руковањем фотоапаратом, курвинометром, скицирањем лица мјеста и слично па је потребно да се професор додатно посвети и томе.
Примјена посебних мјера безбједности према учесницима у саобраћају	- наведе услове за привремено искључивање возача из саобраћаја; - наведе услове за привремено искључивање возила из саобраћаја; - наведе начине утврђивања ових услова; - објасни шта подразумијевају посебне мјере безбједности; - наведе које документе је потребно привремено одузети у ситуацијама примјене посебних мјера безбједности; - наброји која писмена попуњава полицијски службеник приликом примјене посебних мјера безбједности; - посебно објасни мјеру безбједности лишење слободе.	- привремено искључи возача из саобраћаја; - привремено искључи возило из саобраћаја; - сачини потребна писмена приликом провођења посебних мјера безбједности; - изврши привремено одузимање документације; - лиши слободе задржавањем лице због почињеног прекршаја из области безбједности саобраћаја.		

Интеграција

Због примарног и прожимајућег садржаја које безбједност саобраћаја имају са другим овлашћењима полиције, те имајући у виду да је рад по безбједности саобраћаја један од стубова полицијске професије, разумљиво је што се и овај модул ослања на знања из других модула и предмета, али и што је нужен за наставак осталих модула из наставног предмета Безбједност саобраћаја, као и за реализацију других предмета и модула из других предмета:

- Основе права,
- Прекршајно право,
- Лишење слободе.

Стога је битно да се приликом планирања реализације овог модула оствари комуникација са професорима који предају наведене модуле/предмете, како би се сагледао успех и добиле повратне или релевантне информације о савладаном садржају.

Извори

- Уџбеници које је одобрило Министарство унутрашњих послова Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл).

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика и полагању испита у средњој школи. Прије почетка изучавања модула ученик треба бити упознат са техникама и критеријумима оцјењивања.